

1 Timotheüs 6: 1,2

Het is bijzonder dat een gemeente van Christus bestaat uit allerlei mensen. Als het goed is zie je de verscheidenheid die je in de maatschappij ziet ook terug in de gemeente. Want het Evangelie is niet bestemd voor een bepaald soort mensen en ook niet voor een bepaalde klasse, maar het is voor alle mensen en alle klassen. Zeg maar voor boeren, burgers en buitenlui. Het is voor rijk en arm, blank en met een kleurtje, arbeiders en directeuren, professoren en studenten, slaven en slaven-eigenaars, zoals in Paulus' dagen voorkwam.

Het Evangelie is een kracht van God voor iedereen die gelooft, ongeacht afkomst. Maar dat wil niet zeggen dat het Evangelie ten doel heeft bestaande verhouding omver te werpen. Tegelijkertijd kan het niet anders dan dat het Evangelie diep ingrijpt in sociale en economische verhoudingen en het daar iets op gang brengt.

Daarover schrijft Paulus in hoofdstuk 6.

Allereerst snijdt hij de verhouding van een christen-slaaf tot zijn meester aan. Een slaaf die christen wordt, blijft in eerste instantie gewoon slaaf. Dat is het eerste dat we moeten vaststellen. Als een slaaf christen wordt, verandert zijn maatschappelijke positie niet.

Voor velen is dat een teleurstelling. Ze zeggen: wat heb je aan een Evangelie dat mooie woorden spreekt over vrijheid, maar dat intussen slaven slaaf laat? Wat is dat voor dwaze vrijheid. Wij willen vrij zijn van slavernij – en wel onmiddellijk.

Natuurlijk is het zo dat er bij de slaven in Paulus' dagen ook een verlangen was naar vrijheid van slavernij. Er zijn niet voor niets ook in die tijd slavenopstanden geweest. Maar we moeten ons wel realiseren dat het Evangelie helemaal aan de andere kant begint en zegt: Wat heb je aan sociale en politieke en maatschappelijke vrijheid als je nog altijd slaaf van de zonde blijft? Dan ben je in wezen geen stap verder gekomen. Het komt in de eerste plaats aan op bevrijding van de zonde en de boze en van het oordeel van God. Dat is de vrijheid van de Heilige Geest, waarin we kinderen van God zijn geworden.

Daardoor bezit je als christen-slaaf in je slaaf-zijn een stuk vrijheid waarvan je niet had durven dromen. Je bent daardoor op een veel ingrijpender manier vrij tegenover je meester komen te staan dan ooit mogelijk geweest was door een maatschappelijke omwenteling. Je gehoorzaamt je meester nog steeds en je respecteert hem als je meester. Maar je doet dat nu vanuit een andere positie. Je doet dat niet omdat je meester het over je te zeggen heeft in je leven. Je bent ten

diepste niet meer het eigendom van je meester, maar van Christus. Niet je meester, maar God beheerst en bepaalt je leven. en omdat je niet wilt dat Gods naam en de leer van het Evangelie gelasterd wordt, gehoorzaam je je meester. Dat zou namelijk onherroepelijk gebeuren, als je als christen-slaaf ging weigeren je meester te gehoorzamen en ging deelnemen aan slavenopstanden. Dat zou Gods naam in de wereld geen goed doen en de voortgang van het Evangelie schaden.

Het kan natuurlijk ook voorkomen dat niet alleen de slaaf gelovig is, maar ook zijn meester. Dat kan gelukkig, we hebben net gezegd dat het Evangelie voor iedereen is. Ook slaven-eigenaars.

Maar denk erom, zegt Paulus nu tot de slaven wiens meester ook een gelovige is, dat jullie je meester niet gaan verachten en je niets meer van hen aantrekt omdat je nu broeders van elkaar bent.

Een dergelijke reactie van zulke christen-slaven zou helemaal niet ondenkbaar zijn. Paulus kent het menselijk hart. Hij weet dat de slaven bloot staan aan de verleiding om als volgt te redeneren: Mijn meester is nu mijn broeder, broeders mogen niet over elkaar heersen. Dus heeft mijn meester niet meer het recht mij opdrachten en bevelen te geven. En als hij het toch doet, lap ik ze aan mijn laars.

Wie als christen-slaaf zo tegenover zijn gelovige meester staat, vergeet zelf wat het broeder-zijn inhoudt. Het betekent namelijk voor hem juist, dat hij een nog betere slaaf voor zijn meester wil zijn. En dan niet vanuit een slaafse onderworpenheid en kruiperigheid. Want dan zou hij niet innerlijk vrij zijn. Maar omdat hij in zijn meester nu te doen heeft met een broeder, met een medegelovige, die je moet liefhebben en die jou ook liefheeft.

Dat laatste, zegt Paulus, merk je aan de manier waarop die meester nu wèl doet, ook aan jou. Je bent niet langer een stuk gereedschap voor hem, waarvoor hij geen persoonlijke belangstelling heeft. Maar je bent voor hem een broeder in Christus, die hem aan het hart gaat. Je merkt trouwens over de hele linie een verandering bij hem. In tegenstelling tot vroeger beijvert hij zich nu in wèl doen.

Op die manier grijpt het Evangelie in in het leven van slaven en meesters. Het verandert het, binnen het raam van de bestaande maatschappelijke verhoudingen, van binnen uit. En het kan niet anders of de maatschappelijke verhoudingen zelf worden als gevolg daarvan na verloop van tijd ook veranderd. Dat is de werkwijze van het Evangelie. Het plaatst niet hard tegenover hard. Het vergeldt niet kwaad met

kwaad. Maar het overwint het kwade door het goede.

Het is niet moeilijk dit patroon over te brengen op hedendaagse situaties en verhoudingen. De christelijke houding staat – als het goed is – radicaal tegen de revolutionaire. Onze tijd die zo diepgaand is aangetast en doortrokken van revolutionair denken, spreekt een andere taal. We zullen ons als christenen dat verschil scherp bewust moeten zijn. Wij zullen in onze houding moeten laten blijken, dat we ons niet door de revolutie maar door het Evangelie laten beheersen. Daar ligt een stuk christelijke levensstijl zoals God dat van ons vraagt. Precies zoals Timotheüs tot die levensstijl moest oproepen, moeten wij dat vandaag ook nog doen. En dan mogen we wel met name aan onze jongeren denken. Want die wordt overspoeld door de geest van revolutie. In een maatschappij waar in steeds vaker groepen mensen tegenover elkaar komen te staan, mogen we onze jongeren leren de verbinding te zoeken en respectvol om te gaan met gezagsdragers en met mensen die een andere mening hebben. Er zijn talrijke onderwerpen te benoemen. Voor corona ging het over zwarte Piet, tijdens corona over vaccinatie en na corona over de boeren en het milieu. En bij al deze onderwerpen zie je van links tot rechts een afkeer van de over ons gestelde overheid, die – dat moeten we niet vergeten - ook nog eens op democratische wijze door ons zelf gekozen is. En als wijzelf het onderscheid niet scherp zien, hoe kunnen we jongeren dan wegwijz maken? Daarom lijkt het me goed om aandacht te besteden aan het onderwijs dat Paulus via Timotheüs over dit onderwerp aan de gemeenten moest doorgeven.

AMEN